

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 17. července 2023
č. j. MSP-314/2023-ODKA-SPZ/3
Počet listů: 2
Přílohy: 3

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. P. T. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- kopie policejního spisu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Územního odboru Olomouc, oddělení hospodářské kriminality, sp. zn. KRPM-148441-86/TČ-2021-140581-25
- kopie pokynu státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 7. 3. 2023, sp. zn. 1 ZN 3/2022-53
- kopie úředního záznamu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Územního odboru Olomouc, oddělení hospodářské kriminality, sp. zn. KRPM-148441-92/TČ-2021-140581-25

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněného P. T.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. 4., 2023, č. j. 1 ZT 36/2023-17.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

- 1 Dne 3. 1. 2022 byl Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Olomouckého kraje, Územním odborem Olomouc, oddělením hospodářské kriminality (dále jen „*policejní orgán*“) vydán pod č. j. KRPM-148441-7/TČ-2021-140581-23, záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve věci P. T. podezřelého z přečinu podvodu podle § 209 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
- 2 Dne 7. 10. 2022 byla věc usnesením policejního orgánu pod č. j. KRPM-148441-62/TČ-2021-140581-25 podle § 159a odst. 1 trestního řádu odložena. Následně na podkladě stížnosti poškozené bylo výše označené usnesení policejního orgánu zrušeno usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 5. 12. 2022, sp. zn. 1 ZN 3/2022-34.
- 3 Dne 9. 2. 2023 byla věc usnesením policejního orgánu pod č. j. KRPM-148441-85/TČ-2021-140581-25 podle § 159a odst. 1 trestního řádu opětovně odložena. Výše označené usnesení policejního orgánu bylo na podkladě stížnosti poškozené opětovně zrušeno usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 7. 3. 2023, sp. zn. 1 ZN 3/2022-52. V odůvodnění zrušovací usnesení státní zástupce shledal, že bude na policejním orgánu, aby opětovně vyhodnotil zjištěné skutkové okolnosti ve vztahu ke znakům skutkové podstaty prověřovaného trestného činu a za tímto účelem vedl další prověřování. Následně měl policejní orgán ve věci opětovně rozhodnout. V závěru státní zástupce dodal, že k takovému postupu byl policejnímu orgánu vydán samostatný písemný pokyn.
- 4 V písemném pokynu státního zástupce Okresního státního zastupitelství ze dne 7. 3. 2023, sp. zn. 1 ZN 3/2022-53, byly popsány předpoklady skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku a shrnuty okolnosti případu vyplývající ze spisového materiálu. V závěru předmětného pokynu státní zástupce uvedl, že ve věci očekává osobní konzultaci.
- 5 Podle úředního záznamu policejního orgánu ze dne 22. 3. 2023, č. j. KRPM-148441-92/TČ-2021-140581-25, proběhla osobní konzultace dne 16. 3. 2022 (zjevná písařská chyba, správně „16. 3. 2023“). Podle obsahu předmětného úředního záznamu mělo být státním zástupcem potvrzeno, že výše označený pokyn státního zástupce ze dne 7. 3. 2023 je pokynem pro vydání usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu ve věci obviněného P. T.
- 6 Dne 23. 3. 2023 bylo ze strany policejního orgánu podle § 160 odst. 1 trestního řádu pod č. j. KRPM-148441-93/TČ-2021-140581-25 vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání proti obviněnému P. T. pro přečin podvodu podle § 209 odst. 1 trestního zákoníku. Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný téhož dne stížnost.

Napadené rozhodnutí

- 7 Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. 4. 2023, č. j. 1 ZT 36/2023-17 byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítnuta jako nedůvodná stížnost obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání.
- 8 Usnesení nabylo právní moci téhož dne.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 9 Podle § 174 odst. 2 písm. a) trestního řádu platí, že kromě oprávnění uvedených v § 157 odst. 2 je při výkonu dozoru státní zástupce oprávněn dávat závazné pokyny k vyšetřování trestných činů.
- 10 Podle § 146 odst. 1 trestního řádu platí, že orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné strany trestního řízení. Jde-li o usnesení policejního orgánu, které bylo vydáno s předchozím souhlasem státního zástupce nebo na jeho pokyn, může policejní orgán sám stížnosti vyhovět jen s předchozím souhlasem státního zástupce.
- 11 Podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu platí, že jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odstavce 1, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Posouzení předmětné věci

- 12 Na základě shora uvedených skutečností a zákonných ustanovení je zřejmé, že pokud státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci rozhodl o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání, a to i přesto, že policejnímu orgánu udělil pokyn, jenž byl policejním orgánem vyhodnocen jako závazný pokyn podle § 174 odst. 2 písm. a) trestního řádu k zahájení trestního stíhání, postupoval tak v rozporu se zákonem, neboť příslušným k rozhodnutí o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného byl ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu nadřízený státní zástupce, t. j. státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočky v Olomouci.
- 13 Je nutné zdůraznit, že ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu má zásadní význam pro zajištění objektivitu rozhodování o stížnosti. Státní zástupce, který vykonává dozor nad přípravným řízením a v jeho rámci nad činností jednotlivých policejních orgánů, je zásadně orgánem oprávněným k rozhodnutí o stížnosti podané proti usnesení těchto policejních orgánů. Výjimkou je ale situace, kdy tento státní zástupce sám dal souhlas nebo pokyn k vydání usnesení policejního orgánu. V důsledku toho by totiž nemohl zcela nestranným způsobem podanou stížnost přezkoumat a rozhodnout o ní. V těchto případech proto musí být taková stížnost jeho prostřednictvím předložena státnímu zástupci nadřízeného státního zastupitelství.
- 14 Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. 4. 2023, č. j. 1 ZT 36/2023-17, tak byl v důsledku nesprávného procesního postupu porušen zákon v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu v neprospěch obviněného P. T.
- 15 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

16 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. 4. 2023, č. j. 1 ZT 36/2023-17, byl porušen zákon v neprospěch obviněného P. T. v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 14. 4. 2023, č. j. 1 ZT 36/2023-17, v celém rozsahu, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu;
- 3) podle § 270 odst. 3 trestního řádu přikázal státnímu zástupci Krajského státního zastupitelství v Ostravě – pobočky v Olomouci, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.